

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 11.11.1982, sp. zn. 11 To 73/82, ECLI:CZ:NS:1982:11.TO.73.1982.1

Číslo: 36/1983

Právní věta: K aplikaci ustanovení § 88 tr. zák. Malá pravděpodobnost úspěchu při pokusu vylákat podvodným způsobem výhru ve Sportce snižuje stupeň nebezpečnosti činu pro společnost a v souvislosti s hodnocením i ostatních okolností určujících stupeň nebezpečnosti činu pro společnost může být důvodem, že se neužije přísnější kvalifikace se zřetelem na ustanovení § 88 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 11.11.1982

Spisová značka: 11 To 73/82

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 88
§ 132 odst. 1 písm. c

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 36/1983 sb. rozh.

K aplikaci ustanovení § 88 tr. zák.

Malá pravděpodobnost úspěchu při pokusu vylákat podvodným způsobem výhru ve Sportce snižuje stupeň nebezpečnosti činu pro společnost a v souvislosti s hodnocením i ostatních okolností určujících stupeň nebezpečnosti činu pro společnost může být důvodem, že se neužije přísnější kvalifikace se zřetelem na ustanovení § 88 tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 11. 11. 1982 sp. zn. [11 To 73/82.](#))

K odvolání městského prokurátora v Praze Nejvyšší soud ČSR jako soud odvolací zrušil rozsudek městského soudu v Praze ze dne 18. srpna 1982 sp. zn. 1 T 13/82 a ve věci sám rozhodl tak, že obviněného L. O. uznal vinným pokusem trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 8 odst. 1, § 132 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. c) tr. zák. na tom skutkovém základu, že dne 18. března 1982 na poště v Praze 9, Mimoňská 113, v úmyslu získat v 11. sázkovém týdnu neoprávněně výhru ve výši 200 000 Kčs, předložil falšovaný díl A sázenky Sportky výr. č. 539

033 Ys, do jehož prvního sloupce dopsal výherní čísla dodatečně až po tahu, přičemž využil toho, že pracovnice pošty mu při podání sázenky opatřila podacím razítkem díl A s nevyplněným a neproškrtnutým prvním sloupcem, a poté, co mu vyplacení výhry bylo na poště odmítnuto, vyvolal reklamační řízení směřující k tomu, aby mu výhra byla vyplacena, ale vyplacení výhry nedosáhl. Za to jej odsoudil podle § 132 odst. 2 tr. zák. k trestu odnětí svobody na čtyři roky, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. a) tr. zák. zařazen do první nápravně výchovné skupiny.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný L. O. uznán vinným pokusem trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák. a odsouzen podle § 132 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody na dva roky, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 písm. a) tr. zák., § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu pěti let.

Podkladem odsuzujícího výroku bylo zjištění, že obžalovaný dne 18. března 1982 na poště v Praze 9, Mimoňská 113, předložil díl A tiketu Sportky výr. č. 539 033, v jehož prvním sloupci byla uvedena čísla vyhrávající v 11. sázkovém týdnu v prvním pořadí 200 000 Kčs, a žádal o vyplacení výhry a potom vyvolal reklamační řízení za účelem vyplacení výhry, ačkoliv předloženou sázenku padělal tím, že výherní čísla vepsal do tiketu po tahu Sportky, neboť chtěl využít nedostatku pracovnice pošty, která přijala jeho tiket s nevyplněným prvním sloupcem dílu A.

Proti rozsudku podal v zákonné lhůtě městský prokurátor v Praze odvolání, jímž napadl výrok o vině i výrok o trestu. Městskému soudu v Praze vytkl jako pochybení to, že jednání obžalovaného posoudil jako pokus trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví jen podle § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák., že náležitě nezhodnotil nebezpečnost spáchaného činu pro společnost při úvahách o aplikaci § 88 tr. zák. a že v důsledku toho obžalovanému uložil i nepřiměřeně mírný trest.

Nejvyšší soud ČSR jako soud odvolací přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozsudku, proti nimž mohl odvolatel podat odvolání, i správnost postupu řízení, které předcházelo rozsudku, a přihlížeje přitom i k vadám, které nebyly odvoláním vytýkány, dospěl k těmto závěrům.

V řízení, v němž nedošlo k žádným podstatným vadám, zejména pokud by mohly mít vliv na objasnění věci nebo na možnost uplatnění práva obhajoby, městský soud v Praze provedl veškeré dostupné důkazy nutné pro náležité zjištění skutečného stavu věci. Tyto důkazy zhodnotil způsobem, který odpovídá ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř., a vyvodil z nich úplná a správná skutková zjištění.

Nedostatkem skutkové části výroku napadeného rozsudku je jen to, že v něm nejsou uvedeny okolnosti zakládající zákonný znak pokusu trestného činu, že „k dokonání trestného činu nedošlo“ (§ 8 odst. 1 tr. zák.). Tyto okolnosti jsou však zřejmé z odůvodnění napadeného rozsudku, z něhož vyplývá, že je městský soud v Praze na podkladě důkazů správně zjistil.

V souvislosti s právním posouzením zjištěného skutku městský soud v Praze v jednání obžalovaného správně shledal rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví formou uvedenou v § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák. Nedostatečně však zhodnotil výši škody, k jejímuž způsobení jednání obžalovaného směřovalo, z hlediska jejího významu jako okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby. Právní názor, že jednání obžalovaného naplnilo znaky pokusu trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví jen podle § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák., je mylný.

Pokud by obžalovaný dokonil trestný čin, o který se pokusil, způsobil by na majetku v socialistickém vlastnictví škodu ve výši 200 000 Kčs. Jde o škodu, jejíž výše výrazně přesahuje částku 100 000 Kčs jako uznávanou hranici škody velkého rozsahu ve smyslu § 132 odst. 4 tr. zák. Po formální stránce

tedy obžalovaný naplnil znaky pokusu trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 8 odst. 1, § 132 odst. 1 písm. c), odst. 4 tr. zák.

Uvedenou okolností, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby, je však třeba zabývat se i z hlediska § 88 tr. zák. Toto ustanovení vymezuje materiální podmínky, za nichž lze přihlížet k okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby tak, že tato okolnost pro svou závažnost podstatně zvyšuje stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost.

V rámci úvah o ustanovení § 88 tr. zák. městský soud v Praze vycházel z toho, že ze strany obžalovaného šlo o tzv. pokus nezpůsobilými prostředky, že jeho jednání bylo naivní a vyplývalo z nevědomosti, že obžalovaný v žádném případě nemohl výhru dostat, že se dopustil velmi průhledného podvodu, jímž nebyl způsobena žádná škoda ani jiná újma.

K tomu je třeba uvést, že úspěch pokusu obžalovaného závisel především na tom, zda v řízení, které nastalo poté, co obžalovaný uplatnil nárok na výhru předložením dílu A sázenky Sportky, dojde ke ztotožnění předloženého dílu A s dílem B, který má být uložen v ústředí podniku Sazka. Jestliže by z jakéhokoli důvodu ztotožnění dílů A a B nebylo možné, zejména proto, že by podnik Sazka neměl příslušný díl B k dispozici, byl by podnik Sazka povinen výhru vyplatit na podkladě předloženého dílu A. Obžalovaný nepodnikl nic pro to, aby znemožnil nebo podstatně ztížil ztotožnění obou dílů, k němuž dochází především podle výrobního čísla shodného na obou dílech sázenky, ale i podle podacího čísla, jímž oba díly sázenky opatří sběrna, resp. pošta. Jednání obžalovaného tedy bylo způsobilé vést k neoprávněnému získání výhry jen v případě, že by podnik Sazka shodou okolností neměl příslušný díl B sázenky k dispozici a nemohl ztotožnit oba díly. Z uvedeného je zřejmé, že obžalovaný objektivně měl velmi malou naději na získání výhry, avšak nelze z toho dovozovat, že jeho jednání bylo vůbec nezpůsobilé zajistit mu získání výhry, byť v tomto ohledu byl výsledek pokusu již mimo dosah jeho vůle. Podstatou machinace, kterou obžalovaný se sázenkou provedl, bylo dodatečné dopsání výherních čísel po tahu do prvního sloupce dílu A, který pracovníce pošty při přijímání sázenky nechala nevyplněný a neproškrtnutý. Šlo tedy o jednoduchou machinaci, která z hlediska obžalovaného mohla vést k úspěchu jen za předpokladu, že by podnik Sazka neměl k dispozici příslušný díl B sázenky, a která za situace, kdy podnik Sazka příslušný díl B k dispozici měl, nutně musela být odhalena. Z těchto skutečností lze dovodit, že jednání obžalovaného se nevyznačovalo takovým stupněm nebezpečnosti pro společnost, který vyjadřuje ustanovení § 132 odst. 4 tr. zák., a že takový stupeň společenské nebezpečnosti činu obžalovaného nevyplývá ani z okolnosti, že z podniknutého pokusu hrozila škoda 200 000 Kčs. Proto Nejvyšší soud ČSR neshledal v posuzovaném skutku pokus trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c), odst. 4 tr. zák.

Při hodnocení stupně nebezpečnosti činu pro společnost však nelze pominout, že obžalovaný projevil poměrně výraznou míru rozhodnosti, s níž se činu dopustil. Nespokojil se tím, že vyplacení výhry po předložení falšovaného dílu A sázenky mu bylo na poště odmítnuto, a vyplacení výhry se začal domáhat v reklamačním řízení. Z toho již je patrné zjevné spoléhání na takový vývoj okolností, který by mu mohl zajistit získání výhry. Jednání obžalovaného v žádném případě není možno považovat za nějaká žert vůči pracovnícům pošty, jak to obžalovaný namítal v rámci své obhajoby, neboť reklamační řízení překročilo rámec vztahů obžalovaného k pracovnícům pošty a z jeho strany již směřovalo proti ústředí podniku Sazka. K charakteristice společenské nebezpečnosti činu obžalovaného je třeba ještě dodat, že nelze připustit, aby regulérnost průběhu sázkové hry Sportka, která je předmětem trvalého zájmu široké veřejnosti, byla narušována pokusy o nepoctivé získání výhry, byť by šlo o pokusy s malými vyhlídkami na úspěch. Z těchto pozic hodnoceno, vykazuje jednání obžalovaného, z něhož na majetku v socialistickém vlastnictví hrozila škoda 200 000 Kčs, takový stupeň nebezpečnosti pro společnost, který z hlediska § 88 tr. zák. odpovídá ustanovení § 132 odst. 2 písm. c) tr. zák. o značné škodě způsobené rozkrádáním majetku v socialistickém vlastnictví.

Při správném použití zákona tedy měl být skutek posouzen jako pokus trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 132 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. c) tr. zák.